

Innhold

Innledning 12

KAPITTEL 1 **Lek** 17

Geir Øvrevik

Introduksjon 18
Pedagogisk tilrettelegging 19
Sansene 21
Ulike typer lek 27
Øvelsesbank 34

KAPITTEL 2 **Basistrening** 39

Hilde Stokvold Gundersen

Introduksjon 40
Pedagogisk tilrettelegging 40
Styrkeøvelser 40
Balanse 47
Rytme og koordinasjon 50
Reaksjon 56
Løp med retningsforandringer 59
Øvelser 59

KAPITTEL 3 **Ballbasis** 61

Bjørnar Kjellstadli og Ketil Østrem

Introduksjon 62
Pedagogisk tilrettelegging 62
Teaching Games for Understanding 64
Grunnmomentene i ballspill 64
Klassifisering av ballspill 70
Øvelser i ballbasis 76

KAPITTEL 4   Basketball   85

Svein Rune Olsen

Introduksjon	86
Spillet basketball	86
Pedagogisk tilrettelegging	87
Teknikk	88
Finter	101
Spill	106
Basketballregler	111
Regler «Easy Basket»	113
Regler 3MOT3-basket	114

KAPITTEL 5   Håndball   117

Geir Øvrevik

Introduksjon	118
Spillet håndball	118
Pedagogisk tilrettelegging	119
Teknikk	120
Angrep	130
Forsvarsarbeid	131
Håndballregler	132
Aktivitet	135
Øvelsesbank	136

KAPITTEL 6   Volleyball   143

Geir Øvrevik

Introduksjon	144
Spillet volleyball	144
Pedagogisk tilrettelegging	146
Teknikk	148
Serve	153
Angrep	158
Spillfasen	162
Volleyballregler	165
Aktivitet	171
Volley 2000	173
Øvelsesbank	173

KAPITTEL 7   Fotball   179

Ketil Østrem

Introduksjon	180
Spillet fotball	180
Pedagogisk tilrettelegging	182
Teknikk - sentrale delferdigheter	184
Spillfasen	195
Regler	197
Fotballøvelser	198

KAPITTEL 8   Innebandy   205

Ketil Østrem

Introduksjon	206
Spillet innebandy	206
Pedagogisk tilrettelegging	208
Teknikk - sentrale delferdigheter	209
Spillfasen	217
Regler	218
Innebandyøvelser	220

KAPITTEL 9   Frisbee   225

Geir Øvrevik

Introduksjon	226
Aktiviteten frisbee	226
Pedagogisk tilrettelegging	227
Teknikk og grunnleggende ferdigheter	227
Aktiviteter med frisbee	234
Øvelsesbank	239

KAPITTEL 10   Turnaktivitet og parkour   245

Øyvind Bjerke

Historikk	246
Pedagogisk tilrettelegging	247
Begrunnelser for turnaktivitet	249
Teknikk og grunnleggende øvelser	250
Pedagogiske tips for tilrettelegging av turnaktiviteter	267
Parkour	268

KAPITTEL 11   Dans   273

Tonje Fjogstad Langnes og Hilde Rustad

Introduksjon	274
Å danse	274
Å undervise i dans	275
Pedagogisk tilrettelegging	276
Visning og tilbakemeldinger	279
Å danse sammen i par	280
Å lage dans	283
Improvisasjon	286
Komposisjon	286
Koreografi	287
Dans og musikk	288
Forslag til undervisning	289
Å lære danser	292
Dans i ungdomskulturen	297

KAPITTEL 12   Friidrett - gange, løp, hopp og kast   305

Hilde Stokvold Gundersen

Historikk	306
Pedagogisk tilrettelegging	306
Tilpasninger i barne- og ungdomsfriidretten	307
Innlæring av løpsteknikk	307
Lange løp	316
Stafett	318
Kappgang	322
Hekkeløp	323
Hoppøvelser	326
Lengde med tilløp	326
Høydehopp	333
Kastøvelser	338
Tips til friidrettsaktiviteter i skolen	341

KAPITTEL 13   Badminton   343

Ketil Østrem

Introduksjon	344
Spillet badminton	344
Pedagogisk tilrettelegging	346
Teknikk - sentrale delferdigheter	348
Badmintonøvelser	357

KAPITTEL 14 Svømming 363

Ingrid Frenning

Introduksjon	364
Sikkerhet i svømmeundervisningen	364
Litt teori om kroppen i vann	365
Pedagogisk tilrettelegging	366
Svømmedyktighet/selvberging	367
Dykke	368
Flyte	370
Gli	371
Framdrift	371
Det å kunne redde andre	375
Ferdse på, i og ved vann	379
Til slutt noen ord om Svømmedyktig.no	379

KAPITTEL 15 Orientering 381

Svein Rune Olsen

Introduksjon	382
Pedagogisk tilrettelegging	384

KAPITTEL 16 Friluftsliv 403

Svein Rune Olsen, Ketil Østrem og Geir Øvrevik

Introduksjon	404
Veiledning i friluftsliv	405
Veilederrollen	405
Planlegge for ekskursjon/tur med overnatting	407
Friluftsliv i kroppsøvfingsfaget	408
Basisferdigheter i friluftsliv	409
Leirliv	413
Ly og lunsjplass	414
Overnatting ute	416
Bålplass	423
Mat på tur	428
Bekledning og utstyr	432
Aktiviteter i naturen	434

KAPITTEL 17 Skøyter 441

Bjørnar Kjellstadli og Ketil Østrem

Historikk	442
Pedagogisk tilrettelegging	442
Teknikk - grunnleggende skøyteferdighet	444
Sving	452
Oppbremsing	454
Øvelsesbank	456
Spillet bandy	458
Bandyregler (minibandy)	459
Grunnleggende innføring i bandy	460

KAPITTEL 18 Skiopplæring 465

Bjørnar Kjellstadli

Introduksjon	466
Pedagogisk tilrettelegging	466
Skileik	467
Generell skiteknikk	468
Balanse	468
Valg av riktig skiutstyr til nybegynneropplæring og skileik	469
Skileikanlegg	469
Langrenn	485
Pedagogisk tilrettelegging	485
Langrennsutstyr	486
Tekniske elementer i langrenn	486
Oppsummering - langrenn	503
Alpint	503
Pedagogisk tilrettelegging	503
Alpint skiutstyr	504
Tekniske elementer i alpint	505
Snowboard	519
Pedagogisk tilrettelegging	520
Snowboardutstyr	520
Tekniske prinsipper for snowboardkjøring	521

Om forfatterne	538
Stikkord	540